

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
Administrațiunea Birourilor Anunțuri:
In Vienna: M. Dukas Nachf.
Max. Aussenfeld & Emerich Leiser.
Helmrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Sernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicații mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3. a o
seriă 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusele în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 22.

Brașov, Vineri 29 Ianuarie (10 Februarie).

1899.

Non possumus!

Dintre toate condițiunile, ce le-a pus opoziția maghiară guvernului pentru încheierea compromisului, nici una nu este mai justă și mai urgent reclamată de necesitate, în vederea unei îmbunătățiri a stărilor desolate parlamentare și constituționale, ca aceea privitoare la reforma electorală.

E invederat, că până ce va exista anomalia cea mare, ca dreptul electoral, în contra oricărui principii de dreptate, în contra cerințelor imperative ale progresului timpului, să fiă în Ungaria mai mult un privilegiu, decât un drept; până ce el va fi restrins numai la o fracțiune minimă a populațiunii; până ce censul va fi neegal, legile electorale vor fi deosebite și excepționale: nu poate fi speranță, ca răul, ce s'a încuibat prin volnicia și abuzurile la alegeri și care a adus cu sine falsificarea voinței poporului, să potă fi stirpit.

Nici o garanță, ce ar da-o astăzi guvernul Banffy, séu guvernul ce ar urma acestuia, n'ar fi în stare nici pe departe să asigure o îmbunătățire a stărilor desolate, pe câtă vreme va exista acea anomalia și nedreptate strigătoare la ceriu. Pacea, ce o vor încheia partidele maghiare, de ar fi subscrisă de fiă-care din membrii ei cu amândouă mâinile, nu va plăti o cépă degerată, decât nu se va face nici o schimbare în stările desolate electorale de azi.

Servesce dér numai spre onore acelora din opozițiune, cari s'au gândit în mijlocul conflictelor inversurate la lucrul principal: regenerarea vieții constituționale printr'o reformă electorală și în deosebi prin estinderea dreptului electoral.

Postulatul acesta al opoziției ne-a surprins chiar, întru cât părea, că nu consună cu practica urmată până acuma de către toate partidele maghiare în cestiunile electorale. Până acum și numai idea estinderii dreptului electoral era privită de șovinismul maghiar ca o amenințare a supremației lui.

Sistemul Tisza-Banffy privesce și astăzi cu aceeași ochi la marea cestiune a reformei legii electorale. Acesta a dovedit'o ministrul-președinte, constatând în declarațiunea sa, că guvernul respinge a limine pretensiunea omenilor de încredere ai partidelor opoziționale, ca să se reformeze legea electorală și să se estindă dreptul electoral. Asupra acestor cestiuni, Banffy cu ai săi nici nu admit dezbateri. Așa ceva li-se pare lor simplamente imposibil.

Affăm acum, că cel dintâiu, care a lansat cestiunea reformei electorale în conferența partidelor opoziționale a fost deputatul Polonyi și că pe densus l'au însărcinat omenii de încredere ai opoziției cu formularea hotărârilor principiare relative la modificarea legii electorale.

Ese acum la lumină și cuprinsul operatului lui Polonyi, care, se

ține, a primit aprobarea amintirilor bărbați de încredere.

Mai întâiu de toate Polonyi constată, că dela 1848 a scăzut în mod înspăimântător numărul alegătorilor în Ungaria și Transilvania. Pe când atunci era de două milioane numărul alegătorilor, la ultimele alegeri făcute sub guvernul Banffy în listele electorale au fost înscrise numai 800,000 de nume, cu toate că în 50 de ani numărul populațiunii a crescut cu milioane, a crescut și averea ei, dér au crescut mai ales dările. Decî conchide de aici, că nu se mai poate încungiura ridicarea numărului alegătorilor, cum se cere azi dela un stat civilizat.

În consecență opozițiunea pretinde scărirea censului, dér nu face vre-o propunere pozitivă nici cu privire la măsura, nici la cheia acestei scăriri. Acesta o consideră ca problemă a legislațiunii.

În ce privește „posibila unificare și proporționare a censului“ aduce exemple, dovedind, că cei cu un pătrar de sesiune din ținuturile sêrace ale Ungariei nordice se bucură în mai mare măsură de dreptul electoral, decât poporul avut din Ungaria de mēdă-zi.

Mai departe reclamă relativ la orașe dreptul electoral pentru toți, căți au absolvat vre-o scōlă industrială séu comercială.

În fine cere, ca dreptul electoral să nu se mai facă dependent în viitor dela restanțele de dare, ca acela, care n'a plătit până la un timp darea prescrisă, sē-l perdă.

Acestea sunt pe scurt liniamentele reformei electorale, ce-o are în vedere opoziția maghiară. Esaminându-le mai de-aprope, vom vedé, că trebă mare nu este și că această reformă are în vedere numai ore-cari îmbunătățiri în favorul elementului maghiar.

Și cu toate astea Banffy n'a putut să răspundă la aceste postulate, decât cu un hotărît: *non possumus!*

Crisa.

(Declarațiunile lui Banffy în conferența clubului liberal. — Amânarea dezbaterilor camerei.)

Alaltăeri sêra s'a ținut conierența clubului liberal guvernamental, care a fost înainte avisată și în care a vorbit un singur membru: ministru-președinte Banffy asupra situațiunii politice, mai corect dis asupra condițiunilor în care guvernul și partida lui crede că s'ar puté face pace și s'ar ajunge a-se pune odată capăt stărilor încurcate parlamentare de azi. Conferența a deschis'o președintele partidei, br. Podmaniczky, după care a luat cuvântul ministrul

Br. D. Banffy: El începî prin a spune, că se bucură neschimbat de încrederea Corōnei și a majorității, însă în interesul restabilirii păcii parlamentare este gata a-se da la o parte și a dimisiona, decât acesta este posibil din punct de vedere al intereselor mai înalte ale țării, fără umilirea partidei liberale și fără vătămarea unității ei. Dimisiunea, care n'o privesce ca o jertfă, ci ca o datorie, trebuie însă să fiă legată de unele condi-

țiuni, dela cari nu pōte renunța în interesul partidei sale și a validității voinței majorității. Anume, se pretinde înainte de toate, ca opoziția să curme lupta de până acum și să înceteze cu obstrucțiunea; opoziția mai departe trebuie se dea posibilitate partidei liberale și majorității, ca să creeze legile, de care țera are neapărată lipsă.

Prima problemă, ca să se pună capăt stării ex lex, pe care n'a provocat'o nici guvernul, nici majoritatea, este votarea proiectului de indemnitate și a proiectelor de provisorii, ce sunt puse spre dezbateri.

După resolvarea acestei promble, urmēză revizuirea regulamentului camerei, care se impune necondiționat, cu scop de a-se face imposibilă obstrucțiunea tehnică. Despre clotură nu vré să se pronunțe, constatâ însă că guvernul n'a stat înainte cu o astfel de măsură, ba a eliminat și modificarea §. 20, care țintea la lărgirea cercului de influență al presiului. În privința revizuirii regulamentului, guvernul s'a marginit la minimul pretensiunilor, căci vré să garanteze validitatea voinței majorității și să împiedece eseroitarea terorismului parlamentar din partea fracțiunilor turbulente.

Proiectul despre *judicatura Curiei* în afacerile electorale, nu se pōte realiza, decât după-ce se va fi făcut de cameră revizuirea regulamentului. Ministrul a declarat, că guvernul n'a pus piedecă de a-se ridica la valere de lege proiectul despre *judicatura Curiei*, el a voit numai, să nu-l pună spre dezbateri îndată după luptele politice-bisericesci. Acum însă guvernul doresce a proceda astfel: proiectul să se retrimită camerei magnaților în forma cum l'a primit camera cu concursul lui Apponyi, adecă cu așa numitul „Kanzel-paragraf“ (169) în contra agitațiunilor preoțesci. În timp ce camera magnaților îl va dezbate, camera deputaților va rezolva revizuirea regulamentului și ambe reformele se vor realiza de-odată.

Ce privesce celelalte pretensiuni ale opoziției, ministrul președinte dișe, că ele aparțin programului unui viitor guvern, deorece după modificarea dispozițiunilor amintite, guvernul actual se va retrage. Guvernul viitor nu pōte să fiă obligat nici într'o privință de cel actual, el nu pōte fi numit c'o marșrută dată înainte. Peste tot cestiunea viitorului guvern trebuie scōsă din cadrul discusiunilor, deorece dreptul de numire al corōnei nu pōte fi scurtat nici într'o privință.

Ministrul Banffy se pronunță apoi amēnuntit asupra singuraticelor pretensiuni ale opoziției. Despre *reforma electorală* dișe, că trebuie eliminată cu totul din programul tractărilor, căci cestiunea acesta aparține de asemenea viitorului guvern, ale cărui hotărâri nu pot fi înainte influințate.

De încheiere Banffy repetă declararea, că guvernul e gata a-se retrage, decât acesta e posibil fără umilirea partidei liberale. Ceru apoi încrederea partidei.

Conferența și-a apropiat cu unanimitate declarațiunile ministrului, enunțând că sunt hotărârile ei. Banffy a fost viu aplaudat.

Camera deputaților a decis erî cu unanimitate să se amâne dezbaterile până Joi viitoare. Amânarea acesta s'a decis pentru-ca în decursul respiriului tractările de pace să pōtă fi continuate în liniște și mai intensiv.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie.

Din Paris se telegrafēză, că colonia românească de acolo a serbat Duminecă în mod deosebit aniversarea unirei Principatelor române. Dimineța s'a oficiat un *Te-Deum* în capela românească, la care au participat: întregul personal al legațiunii și consulatului român, în frunte cu d-l G. Ghica, ministrul plenipotențiar al României, apoi toate notabilitățile române din Paris, precum și toți studenții. După amēz a urmat o splendidă recepțiune la legațiunea română. — Aniversarea a 40 a a unirei Principatelor române s'a serbat în toate orașele României.

În Bucuresci serbarea s'a făcut la Ateneu. La ora 2 p. m. a fost aici o serbare școlară arauată de societatea profesorilor secundari. D. V. A. *Urchiă* a deschis'o printr'o însuflețită cuvântare. — Duminecă sêra d. Gr. *Tocilescu* a ținut la Ateneu o conferență patriotică și des aplaudată despre importanța zilei de 24 Ianuarie. Sala gemea de lume, mai ales de studenți.

În Iași s'a celebrat în ziua de 24 Ian. în catedrala Metropolitană un serviciu religios. „Erî cu ocazia serbării dela Metropolitană — serie „Opinia“ din Iași — elevii licenței abia au putut fi reținuți de a face chiar în biserică o manifestațiă contra d-lui W... slșbaș la consulatul austriac, care voia să ia note despre cuvântarea d-lui Gr. Butureanu. Acest zelos funcționar al consulatului s'a distins în câte-va rēnduri prin sfidare“...

La *Focșani*, lēgănul Unirii, s'a ținut o întrunire publică convocată de comitetul național studentesc din Bucuresci.

La *Galați* elevii tuturor școlilor secundare și primare, în frunte cu profesorii lor, au făcut o procesiune la școla primară Cuza-Vodă, unde se găsesce incrustat bustul lui Alexandru Cuza-Vodă. De aici procesiunea a mers în parcul municipal, unde a făcut o manifestațiă patriotică înaintea bustului lui Mihail Kogălniceanu. La aceste manifestări au participat mii de cetățeni.

În alte orașe etc. serbarea a fost organizată de Liga culturală.

*

În ședința de Sămbătă a *Senatului* d-l N. Ionescu a întrebat pe ministrul de interne, ce mēsură a luat pentru serbarea celei de a 40-a aniversare a unirei Principatelor. D-l *Pherekyde* răspunde dișend, că o lege a stabilit, ca la 10 Mai să se serbeze toate actele mărețe naționale, și unirea Principatelor. Decă guvernul nu serbeză oficial ziua de 24 Ianuarie, o vor serba toți Români cu drag, pentru-că o au în inima lor.

Unii dintre dușmanii plătiți cu banii noștri este și toia unghurescă „*Nep-tanitik Lajpa*“, ce apare în Budapesta și despre care scim, că se trimite și școlilor noastre confesionale, cărora le este impusă cu forța spre mai marea gloriă a maghiarismului violent, aruncând prin acesta un nou bir asupra sêrmanelor noastre școle.

Ei bine, nu numai spiritul infect maghiarisator, oi și doctrinele acestei foi sunt îndreptate în contra caracterului confesional creștin al școlilor, după cum nu de mult am mai avut ocaziune de-a dovedi.

Acum din nou aduce această fōiă un articol (publicat în nr. 2 din a. c.) în care pledēză pentru școlile de stat, căutând să

dovedescă, veți Dómne, că din punct de vedere confesional, trecerea scólor în mâna statului „nu este periculoasă“, căci, ȳice, „nu caracterul, ci mai mult spiritul e hotărîtor“.

Décă e vorba de „spirit“, atunci fórte bine observă la asta o fóiă catolică ungu-résca, care intréba: în ce spirit pot sé fie crescuți, de exemplu, elevii scólei de stat din Hatvan, cari deși catolici, primesc instrucțiunea dela învățatori *jidaní*? Și în ce spirit pot sé fie crescuți elevii scólei de stat din Brașov, cari deși 80% sunt catolici, nu au nici măcar un învățator catolic? Aceeași fóiă catolică mai adaugă cu îngrijire, că „suntem încă numai la începutul prefacerii scólor confesionale în scóle de stat, ér sfișitul nici nu ni-l putem închipui“.

E trist de tot, decă susțitorii scólor confesionale au sé lupte, pe lângă alte șicane și greutăți, și cu un dușman plătit de ei înșiși, ca „Néptanítok Lapja“, căruia trebuie se-i deschidă ușile spre a-i batjocuri și desconsidera în propria lor casă.

Icóna stărilor din Ungaria.

S'a ȳis și s'a accentuat adeseori în timpul din urmă, că stările generale de ađi în Ungaria cuprind în sine germenul unei decadente amenințătoare, nu numai pe teren politic, ci și pe terenul economic, moral și material.

Cu tema acésta se ocupă—in legătură cu crisa ce bântuie astăđi de sus până jos în Ungaria, — una dintre foile frunțase maghiare din Peșta și face niște constatări, uari din tóte punctele de vedere merită sé fi cunoscute și de cetitorii noștri.

Amintita fóiă („*Budapesti Hirlap*“) constată mai întâi, că nimeni nu se ocupă astăđi în Ungaria cu cestiunea, că ce-i trebuie poporului. Guvernul, dieta și partidele din ea, nu fac decât politică mare și nu produc decât crize. Virtuțile politice, patriotismul, desinteresarea, fidelitatea principului, curajul bărbătesc, respectul legilor și însuflețirea pentru binele comun, se află în măsură atât de bagatelă în parlament și în țără fără deosebire de clasă, fiindcă a dispărut baza virtuților, independența materială. Generala înglodare în datorii este atât de mare, încât proprietățile nemeșesci abia mai sunt în stare a suporta datoriile contrase prin împrumuturi ipotecare și cambiale, ér la acestea se mai adaug contribuțiile enorme către stat și comunale, sarcinile cu construirea de căi ferate vicinale și alte cheltueli. Familiile atacate în existența lor habar n'au de patriă, și decă totuși politiséză, mulți o fac numai pentru-ca sé căștiga ajutor dela stat ér în schimb pentru acésta își vënd covingerile, séu urésc statul dela care nu așteptă nici un bine, dér care îi despóie și-i asupresc.

Înglodarea în datorii o constată fóiă amintită maghiară și la deputații din dietă. Mulți din cauza acésta și-au pierdut independența, pe mulți i-a isgonit din viața publică, și fórte mare este numărul acelor deputați, pentru cari un mandat cu plată este indispensabil, ér altora le servește de mijloc pentru a ajunge la posturi mai bune și la vre-o afacere, în speranța, că astfel vor puté scăpa de creditorí.

Réul este cu mult mai mare în afară de parlament. Afară de magnații cu *fidei comis*, căți posesori de pământ mai sunt ađi în Ungaria, cari sé póta jertfi pentru binele public, ori se cuteze a sta față cu puterea statului? În cercuri prietinesci séu în casine ei își descoper părerile, însă se păzesc a ajunge în conflict cu autoritățile, căci de vor fi strinși cu ușa, trebuie se cadă. *Peste 20 de ani nu se vor mai puté afla, peste tot, proprietari de pământ în vechile curii nobilitare, fiți nemeșilor căduți, se vor sbate în sclăvia funcționarismului.*

Drept completare a acestei icóne posesorite, fóiă ungu-résca constată adevérul nud, că poporul agricol ajuns la minimul existenței prin cămătăriă, abia mai este în stare a mai trăi din cultivarea pământului. S'a produs un nou soi de iobăgiă, iobăgia institutelor de baní în provincie, și a ca-

pitaliștilor în comune, și iobagii sunt mai mult chiriași, decât proprietari în casa și pe pământul lor.

Urméză apoi cetățenii „afară de lege“, cari n'au nici un drept în stat, dér cari trebuie sé trăéscă, sé plătéscă, sé slujéscă și sé fiă supuși, căci altfel sunt esecuați, inchiși și, decă fac larmă, *chiar și impușcați*. Fără industriă și pe lângă încetarea economiei de câmp în decursul iernii, aceste milioane de ómeni proseriși nu se rógă pentru patriă, ci pentru pâne. Ei în calitate de muncitori cu ȳia și de servitori, inundă orașele, căile ferate și emigréză în masse în străinătate, ér decă fac politică, ei ascultă de profetii socialisti, fiindcă aceștia le impart pământul altora, șterg statul, le șterg dările și le promet drepturi.

Drept închiere, fóiă maghiară constată, că în Ungaria nu le merge bine, decât acelora, cari impart bugetele și puterea în centru, ér în provincie fișpanilor și ómenilor lor, cari impart mandatele și oficiile mari și mici. În fine ȳice, că nația maghiară n'are în ea atăta forță, ca sé stea față cu puterea acestora.

Ori-ce comentariu e de prisos!

Revistă externă.

Conferența de pace și desarmare. Din *Petersburg* se anunță, că în cercurile politice de acolo se crede, că conferența de pace și desarmare nu se va întruni înainte de luna Mai. În Rusia se bucură de acésta întârziere, deóre-ce se pun mari speranțe în agitațiunea, ce se face pretutindení pentru ideia păcii, care în cele din urmă va trebui sé influințeze și asupra guvernelor. Se accentéză tot mai mult, că membrii conferenței nu vor fi prea aplecați a primi întru tóte proiectele guvernului rusec, decă opiniunea publică nu va influința puternic în direcția acésta. Mai ales Germania e rezervată. Reprezentanții ei — după cum se și așteptă cei din *Petersburg* — se vor mărgini a lua proiectele *ad referendum*, pentru-ca sé le așternă spre esaminare guvernului lor. Sediuul conferenței va fi séu *Huga*, séu *Bruzzella*. Se mai vestesc, că ministerul rusec de externe pregătesce un memorandum, în care tractéză pe larg obiectele cuprinse în nota circulară a lui Murawiev.

Mesagiul tronului engles. În 7 Febr. n. s'a deschis parlamentul engles în Londra. Mesagiul de deschidere declară, că raporturile Angliei cu tóte puterile sunt amicale. Regina mulțămescé lordului Kitchener, precum și ofițerilor și ostașilor din Egipt pentru victoria, ce au raportat'o la Omdurman. Privitor la conferența de pace și desarmare, Mesagiul ȳice, că regina a luat cu mare bucuriă la cunoștință ideia păcii și a încunoscîntat pe guvernul rusec, că primesc invitarea ȳarului. Face apoi amintire despre mórtea tragică a împărătesei regine Elisabeta întâmplată în Geneva. Ce privesc conferența internațională contra anarchiștă din Roma, Mesagiul declară, că ce-i drept Anglia n'a putut sé aprobe tóte decisiunile ei, dér totuși pe terenul acesta se impune modificarea dispozițiunilor legale englese. Despre conflictul anglo-frances Mesagiul nu vorbește mai pe larg și se mulțămescé, cum a vėđut, a constatata victoriile englese în Egipt.

Guvernul turcesc și Macedonia. O scire telegrafică, ce i-se trimite din Constantinopol ȳiarului „*Frankfurter Zeitung*“ spune, că Sultanul a dat ordin lui *Hussinpașa*, ambasadorul otoman la *Petersburg*, sé exprime ȳarului mulțămitele sale pentru politica de pace și pentru semnele, ce le-a arătat în privința acésta în cestiunea macedonénă. Sultanul — ȳice telegrama — a dispus, ca sé se continue înarmările la frontiera macedonénă. Săptămăna trecută sa'u transportat la granița bulgară-macedonénă tóte tunurile cucerite în rėșboiul cu Grecii, precum și 40 de vagoné cu material de rėșboi.

Guvernul otoman, față de agitațiunea, care domnescé în Macedonia, a luat mēsu-

rile cele mai drastice pentru a preveni o rėșcolă. După-ce a obținut din partea puterilor o declarațiă publică oficiósă, prin care creștinii macedoneni sunt avertisați, că vor fi lăsați la discreția măsurilor represive turcesci, Pórtea vrea sé obție desarmarea supușilor ei macedoneni. „*Temps*“ anunță, că guvernatorii militari ai vilayetelor Salonic, Monastir și Kossova, au lansat o proclamațiune, prin care locuitorii sunt invitați sé depue la comisariatele de polițiă tóte armele lor, praful de pușcă, glónțele, etc. Prin aceeași proclamațiune guvernatorul asigură populațiunile, că Sultanul, în sentimentele șale părintesci față de toți supușii séi, fără deosebire de rasă séu de religie, a dat ordinele cele mai severe ca viața, siguranța, onórea și bunurile tuturor locuitorilor sé fiă, ca întotdėuna, garantate în mod eficace de către autoritățile competente, ca toți turburătorii ordinei și liniștei sé fiă aspru pedepsiți, și ca dorințele locuitorilor sé fiă luate în considerațiune. Proclamațiunea mai anunță o recompensă de o sută până la o sută cincideci de lire turcesci (2,140 până la 3,450 de franci) ori-cui va denunța autorităților numele persónelor, cari fac parte din comitetele secrete, din comploturile în contra siguranței statului, séu din ori-ce societate avėnd de scop sé turbure liniștea țerei. Tóte acestea dovedesc, că în Macedonia începe o eră de teróre.

Lupta în Filippine Din *Washington* se anunță, că aprópe în aceeași ȳi, în care s'a ratificat de către Senatul Statelor Unite tractatul de pace cu Spania, s'a întâmplat lupta dintre Americani și rėșculați pe insulele Filippine. Lupta s'a început, pe cum am arătat, Sămbătă spre Duminécă. Avangarda americană a pușcat asupra Filippinenilor la Santa-Mesa, cari au pășit linia de demarcațiune americană, cu scop de a-i ația pe Americani la luptă. În primul atac avangarda americană a fost respinsă de către rėșculați, însă acésta primind ajutóre, lupta s'a reluat la 10 óre séra. Rėșculații și-au îndreptat colónelul de luptă în trei direcțiuni, apoi s'au retras, continuând focul din pușci, la care Americanii au răspuns cu tunurile. Diminéta s'a dat o luptă generală pe întreaga linie, cu care ocaziune rėșculații luptănd eroicesc au suferit pagube de tot mari. Mai ales în partea nordică a Manillei, pe înălțimea Malata, ei au fost crunt decimați de monitórele americane. Pierderile rėșculaților se evaluéză la 2000 de morți, 3500 răniți și 5000 prinsonieri. Mari pierderi au avut și Americanii.

SCIRILE ȳILEI.

28 Ianuarie v.

Pentru masa studenților români din Brașov a mai intrat din venitul curat al ședinței publice a studenților dela scólele medii și superióre din Brașov, suma de fl. 50. — Suma totală a contribuțiilor pentru masa studenților per 8 Febr. n. face: fl. 1360.96.

Alegerea medicului orașului. Eri după amėđi reprezentanța comunei Brașov a ales pe medicul orașului (physicus). Alegerea s'a făcut, după cum e prescriș, sub președința d-lui vice-șpan Dr. Fr. Jekel. În discursul de deschidere d-l vice-șpan a desfășurat cu cuvinte călduróse meritele, ce și le-a căștigat medicul orașenesc de până acuma Dr. *Iosif Fabritius*, care implinind etatea de 80 de ani, s'a retras cu cinste în pensiune. Apoi s'a compus comisiunea de candidare, care, după o scurtă consultare, a propus pe singurul candidat Dr. *Gustav Branowatzky* medic comunal. Acesta, la propunerea d-lui Dr. A. Fabritius, a fost ales cu aclamațiune medic al orașului Brașov. Nou alesul prezentându-se după alegere în ședința, a fost salutată de președintele între urările călduróse ale membrilor reprezentanței. Bunul renume ce-l aduce cu sine d-l Branowatzky îndreptătesc speranța, că d-sa va desfășura o activitate priincióasă spre binele orașului nostru.

Doliu la curtea regală română. Din incidentul morții prințului *Alfred* de Saxa-Coburg și Gotha, fratele principesei Maria a României, curtea regală română a luat doliu pe timp de două săptămăni cu începere dela 25 Ianuarie v.

Sindicat al ȳiaristilor în București. Duminécă s'a ținut la societatea Pressei adunarea preliminară în vederea înființării unui *Sindicat al ȳiaristilor din Capitală*. Au aderat la acésta ideia toți ȳiaristii dela tóte gazetele cotidiene. La ședința de eri au fost reprezentați în total peste 30 de ȳiaristi. Adunarea s'a ținut sub președința d lui Zamfir Arbore. S'a procedat la alegerea unei comisiuni pentru elaborarea statutelor sindicatului. S'au ales în comisiune dintre cei preșenți, și anume d nii: Al. G. Florescu, directorul ȳiarului „*La Roumanie*“; I. Popescu, prim-redactor la „*Epoca*“; L. Cazzavilan, directorul ȳiarului „*Universul*“; C. Mille și C. Bacalbașa, directorul și primul redactor al „*Adevérului*“; Anton Bacalbașa și Mani, directorul și administratorul ȳiarului „*Dreptatea*“. Comisiunea are însărcinarea de-a termina cât de curėnd elaborarea proiectului de statut, care imediat va fi supus la discuția adunării generale.

Vėndarea de beuturi spirțuóse. În ședința de alaltăeri a camerei ungare, ministrul de finanțe a prezentat un proiect de lege privitor la vėndarea beuturilor spirțuóse. Proiectul are de scop a înlocui articolul de lege XXXV din 1888, de care se deosebesc prin unele mēsurí, ce par a avé óre-care tendința de-a pune anumite margini desfrėului beției. Astfel, după noul proiect de lege, vėndarea de rachiu pregătit din spirț ordinar, va fi permisă numai în cărciumele propriu ȳise, ér în localitățile mai mici, unde s'a obicnuit a-se vinde cu paharul (cu „*porția*“) precum și la strade, numai rachiu mai fin se va puté vinde. Altă modificare a stărilor de până acum se cuprinde în dispozițiunea, că pe când numărul vėndătorilor de beuturi în mic era până acum nelimitat, pe atunci în viitor dreptul de-a puté vinde rachiu se va da numai celor ce sunt recunoscuți ca cetățenii ungari. În motivarea proiectului se spune apriat, că acésta mēsură s'a luat „în vederea raporturilor locuitorilor din Ungaria nordică“, ceea-ce atăta însemnă, că se vede și guvernul silit în urma urmelor sé facă ceva pentru a pune óre-cari margini învasiunei *Jidanilor* din Galitiă. În alte privințe, noul proiect puțin se deosebesc de legea actuală.

Îmormėntarea principesei bulgare. Eri s'a făcut îmormėntarea principesei Maria Luisa a Bulgariei. Cadavrul a fost binecuvėntat mai întâi de metropolitul *Menini* în biserica misiunii catolice, apoi cosciugul a fost pornit spre Filipopol, unde se va așeđa în biserica catedrală St. Ludovic. La îmormėntare a participat între alții trimisul regelui Carol, generalul *Candiano-Popescu*. Sobrania bulgară a adresat principelui Ferdinand o adresă de condolență în terminí fórte mișcătoare, în care rógă pe Dumneđeu sé dea principelui putere pentru a suporta marea lovitură și principele sé-și dedice tótă viața și puterea pentru bunăstarea Bulgariei.

Falimentul unei bănci unguresci. În Kis-Czell, comitatul Vas, s'a înființat la anul 1869 o casă de păstrare cu capital de fl. 50,000. Depunerile spre păstrare erau, cu finea anului 1897, fl. 1.200.000. După cum cetim în foile unguresci, la bancă se constată acum o pierdere de fl. 530.000. Se susține, că cărțile și bilanțurile au fost falsificate 25 ani de-arėndul, ér în portofel s'au așeđat efecte fără nici un preț. După acții se plăteau 10 și 11%. Cursul lor era de fl. 350. Direcțiunea și rudeniile singuraticilor membri din Direcțiune, fiind familii cu stare, au vrut sé scape institutul de faliment, dér vėđėnd, că pierderile sunt așa de însemnate, l'au lăsat în mâna sortii. Adunarea generală din 7 l. c. a primit propunerea Direcțiunii pentru lichidare.

Secta nestoriană. O telegramă din Roma vestescé, că după un raport al epis-

copului din Anatolia, 100,000 de Nestoriani au intrat în sinul bisericii romano-catolice. Imprejurarea aceasta a revoltat mult pe Sultanul, așa că este probabilă chiar izbucnirea unui conflict între Părtă și Vatican. — Nestorianii formeză o sectă a bisericii orientale și numele lor derivă dela presbiterul din Antiochia, Nestor, care în anul 428 devenise patriarh al Constantinopolului. În calitatea aceasta el predică doctrina, după care în Christos ar fi o natură dumnezească și alta omenescă, cu totul deosebite una de alta. În sensul acestei doctrine, Preacurata vergură Maria nu este mama lui Christos-Dumnezeu, ci numai a lui Christos-omul, ceea-ce atâta însemnă, că Christos e bipersonal. Din cauza acestei doctrine, Nestor a fost acuzat înaintea conciliului din Efes, care l'a și anate misat l'a destituit din post și l'a gonit din localitate în localitate, până când în urmă, la 450, muri în mare miserie. După mărta sa însă s'au incins mari discuzii asupra doctrinei predicate de el, cari au durat aproape 200 de ani. Credinșii acestor doctrine, în urma persecuțiilor îndreptate asupra bisericii lor, s'au dismembrat și respirat, numindu-se pe sine creștini caldeici. O parte din ei au intrat încă din timpuri vechi în sinul bisericii romano-catolice, ăr cei-lalți, în număr de vre-o 300,000, și-au conservat până ađi ritul lor străbun, care se deosebesce de ritul romano-catolicilor mai ales prin aceea, că preoților lor le este permis a-se căsători.

O nouă fabrică de bere. Sub firma: Fabrica de bere Azuga, Grund, Rădulescu & Co. s'a fondat o societate în nume cuprinzător și în comandită pentru înființarea și exploatarea unei fabrici de bere în Azuga, județul Prahova. Asociații sunt D-nii: Ejuard Grund și Petre Rădulescu, ambii cu domiciliul declarat în Azuga, ca asociați, cu răspundere nemărginită, pe de o parte și — Administrația moșiei regale din comuna Predeal, d-nii B. Klaesi, I. Staehli, G. A. Suter, T. Zweifel, L. Basset, din Bucuresci; E. Arbenz din Veessen, Elveția; W. A. Rhein, P. Scheeser, F. Mack, H. Rhein, E. Hochman, C. Scheeser, C. Ganzert, I. G. Babeș și I. Gärtner din Azuga, pe de altă parte, toți aceștia din urmă cu răspundere mărginită până la concurența miselor lor sociale. D-nii Grund și Rădulescu, ca asociați cu răspundere nemărginită, dirigează afacerile societății în conformitatea art. 5, 6 și 7 din contract, și au singurul dreptul de a semna firma socială. Durata societății este de 20 ani, începători dela 31 Decemvre 1898, data contractului. Capitalul social este fixat de lei 600,000, din cari lei 500,000 depus, restul de 100,100 se va depune după trebuință, prin vârsăminte din partea tuturor asociaților.

Vârstă înaintată. Dilele acestea a înecat din viață femeia Caterina Cotofană din comuna Orbeni, Putna. Decedata era în vârstă de 105 ani.

„101 de ani“. Ță și programul celor 10 ilustrațiilor ale „revistei istorice-naționale a secolului XIX“ arangiate de I. L. Caragiale, ce se va reprezenta, precum scim, pe scena Teatrului Național din Bucuresci:

1) Somnul Robiei — Geniul Besnei — Două captive desnădăjduite — Lanțuri seculare — „Ah, de-am pute!“... — O rază de speranță — Geniul Luminei — Semnalul Deșteptării.

2) Jugul și Biciul — Iobăgie și Miserie — Români și Venetici — Cușitul la os — Ultima ingenuchiare — „Cine trece Otul mare?“ — Domnul Tudor — „Răscolă-te, inima mea!“ — „Să cadă tirania!“ — Arnăuți și Panduri — „Hai, voinice, biruesce!“

3) Școala Tâmpirei — Baba orbă — Dascălul Negru — Nuiana și Falanga — „Deșteptă-te Române!“ Un trimis — G. Lazăr — Un vis: o datorie — Școala națională Sf. Sava — Prima lecție — „Suntem Români! să fim Români!“ — Cântarea dimineții.

4) Intâii pași ai Taliei Române — O reprezentare națională de gală dinaintea unei săli de protipendadă: I „Franțozitele“,

comedie într'un act, în versuri de C. Facca — Intre acte taraful lui Barbu Lăutarul.

5) I: 1848 — Exilul plata patriotismului — Doi tineri exilați: N. Bălcescu și V. Alexandri — Lira și pēna — „Cântarea României“ — „Adio Moldovei“ — II: La Milcov — În sfârșit! — Un ideal îndeplinit — Frate și frate! — Unirea — „Hai, să dăm mână cu mână!“

6) 10 Mai 1866 — Desăvârșirea mării dorințe — Alesul Neamului — Glasul lui vorbesce Românilor — Urarea poporului — Sentinela Română.

7) În vremea Răsboiului Independenței — „La Turnul Măgurele“ scenă patriotică de V. Alexandri.

8) Inturnarea Vitejilor — Stēgul și mai frumos — Dorobanțul — Cătră mama răniților — Tuci și Fanfare — O serbare sfântă — În inima munților.

9) Ca 'n vremea basmelor — Făurăria regală — Faurii veseli la lucru — Din gura unui tun Lucrul e gata! — Corōna de oțel — Lume din totă lumea — Sborul pe d'asupra Dunării — Express Orient — Mare chindie accelerată.

10) Apoteosa. 1900 *Nihil sine deo.*

Mărtea prințului Alfred de Coburg.

Din Meran se anunță, că prințul Alfred de Coburg, fiul principelui domnitor de Coburg, a răposat acolo în 6 l. c.

Despre mărtea tinerului prinț s'a răspândit o scire din Berlin — care trebuie să fiă luată cu rezervă — că ea nu s'a întemplat tocmai pe cale naturală, ci ar fi fost urmarea unei încercări de sinucidere.

Câte-va luni înainte a produs mare senzație în Berlin un cas scandalos, a cărui jertfă se țice a fi fost tocmai prințul Alfred. El era membrul așa numitului „Klub der Harmlosen“, în care poliția a descoperit, că se fac cele mai mari abuzuri și înșelătorii. În acest club prințul a jucat *hazard* și într'o singură noapte a pierdut 160,000 de mărci. Părinții lui au aplanat ore cum afacerea, însă în decursul cercetării s'a descoperit, că cei trei indiviđi, cu cari a jucat prințul, sunt omeni fără caracter și necinstiți.

Înainte cu câte-va săptămâni a produs mare senzație, că împăratul Wilhelm a dat un concediu prințului și i-a ordonat să petrecă la verul său, Țarul Nicolae, în Petersburg, ăr după expirarea termenului de concediu să se reintorcă la Darmstadt în garnisona de-acolo. Prințul s'a supus poruncii și a făcut întocmai. În Darmstadt însă el deveni foarte melancolic și trist, din cauza scandalului ce i-s'a întemplat cu ocaziunea jocului de hazard, căci se țice, că înainte de-a pierde banii, el a fost îmbetat de cătră cei trei șarlatani.

Cu toate silințele ce ș'a dat vara sa Maria ducesă de Hessen, ca să deștepte vioiciunea în tinerul prinț și să-l facă a uita trecutul, acesta totu-și într'o ț și ar fi tras un glonț de revolver în cap. Glonțul nu i-a cauzat imediat mărtea, însă de-atunci începând sôrtea prințului fū pecetluită. Medicii au constatat, că el nu va pute trăi mai mult de 1—2 luni.

Prințul Alfred a fost îngrijit la început la curtea de Hessen, apoi îndată ce i-a permis starea fizică, a fost dus în Coburg, unde viața lui fū numai un chin. Din Coburg prințul fū dus la Meran, unde a și murit. Imormentarea i-se va face în Darmstadt.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea română din Oradea mare va arangia un concert împreunat cu dans în 23 Februarie n. c. în sala cea mare a hotelului „Arborele verde“ pentru ajutorarea tinerimei studiōse de acolo. În comitetul arangiator se află 47 tineri. Intrarea: de persoană 2 fl., de familie 5 fl. Suprasolvițiile se primesc cu mulțumită și se vor adresa cassarului Cornel Iancu (Pavel utca 380) și se vor chita pe calea publicității. În paușă se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“.

Program: 1) „Ță țica triumfală“ esec. de corul tinerimei. 2) a. „Aria Santuzzei“ din opera „Cavalleria rusticana“, de Mascagni; b. „Canzonetta“ din opera

„Salvator Rosa“ de Carol Gomes; c. „Cântări românesce“ (potpouri), cântate de d-șora Valeria Pop, acomp. pe pian de d-șora Virginia Gal. 3) „Biletul“, monolog, după Berr de Furique de Haralamb G. Lecca, predat de d-șora Veturia Pap. 4) „Doinadoiniță“ de I. Vorobchievici, esec. de corul tinerimei. 5) a. „Le rossignol“ de Fr. Liszt; b. „Gavotte; Musette“ de E. d'Albert; c. „Cimpoiul — capriciu“ de I. Mureșianu, esec. pe pian de d-șora Virginia Gal.

„Medicul fără voie“, comedii în trei acte de Moliere, tradusă de I. Schiopul. Persōnele vor fi reprezentate prin d-nii: Isaia Ardelean, d-șora Măriōra Rednic, Al. Aciū, Nic. Schiau, d-ra Marietta Jernea, Aug. Mircea, Corn. Beșan, G. Novacovicu, d-ra Cornelia Erdelyi, G. Rocsin și Vas. Nicoruța.

Societatea română de lectură din Bocșaromână invită la petrecerea cu dans, ce va arangia în 2 (14) Februarie c. în localul „Ospătării mari“ de acolo. Venitul carat este destinat spre augmentarea fondului ei. Intrarea 70 cr. de persoană. Capela musicală a lui Drugă din Reșița montană. Tinerii sub 14 ani sunt eschiși dela petrecere.

Literatură.

Studii de filologie română, publicate de Ovid Densușianu. Bucuresci. Inst. de arte grafice Carol Göbl, 1898.

Aceste studii formeză primul volum al „Anuarului Seminarului de istoria limbii și literaturii române de pe lângă facultatea de litere din Bucuresci“ înființat la 1897 și condus de tinerul profesor O. Densușianu, care s'a distins deja ca eminent filolog.

În prefață d-sa ne spune, că acest mic volum de studii filologice reprezintă o parte din activitatea acestui seminar, ca un început modest. Mai aflăm din această prefață cu părere de rău, că Seminarul d-lui O. Densușianu nu dispune de mijlocele de lipsă pentru asemenea publicațiuni și că nu primesce nici o subvențiune în scopul acesta. De aceea „Anuarul“ de față n'a putut eși mai voluminos. Cu toate acestea publicațiunea se prezintă foarte favorabil cuprinzând câteva cercetări valoroșe de filologie, și adevă:

„Urme vechi de limbă în toponimia românească“ de Ov. Densușianu (pag. 1—16). — „Psaltirea Voronețiană“ de Ov. Densușianu (pag. 17—42). — Asupra formei „Steaua“ de Ov. Densușianu (pag. 43—49). — „Asupra disimilațiunii consonantice în limba română“, de Filip Duzescu (pag. 50—57). — „Viața sfântului Vasile cel nou“, după un manuscris din Paris, de Ov. Densușianu (pag. 58—106). — Prețul unui exemplar 2 lei 50 bani.

„Intre două Lumi“. Dilele aceste a apărut în Bucuresci în institutul de arte grafice și editură „Minerva“, „Intre două Lumi“, dramă în trei acte, în versuri de Ovid Densușianu. Prețul unui exemplar (100 pagini, tipar și hărțiă elegantă) 2 lei 72 bani

D-l Teodor V. Păcățian a dat literaturii române o nouă operă de valoare, traducând „Libertatea“ renumitului filosof și economist engles John Stuart Mill. Este un op de 248 pagini, tipărit la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu și costă 1 fl. (+5 cr. porto), pentru România 3 lei. Traducerea e făcută într'un limbaj ușor și plăcut, cum de regulă sunt scrierile d-lui Păcățian. Opul e însoțit de-o prefață mai lungă, în care se cuprinde interesanta biografă a eruditului autor.

La Tipografia diecesană din Caransebeș a apărut: „Biografia primului episcop al reînființatei diecese gr. or. române a Caransebeșului, Ioan Popasu“, — o broșură de 74 pag. format mic. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.) Conține portretul fericitului Popasu, cu biografia, meritele și activitatea lui.

În tipografia Seminarului archidiececesan din Blășiu a apărut în traducere română *Ben Hur, seu țilele lui Mesia*, de Lewis Wallace. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., ăr tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. fl. 1-45 (cu posta fl. 1-60). În asemănare cu mărimea

prețul e foarte moderat. Valoarea acestui op e în deoște cunoscută și traducătorul lui a făcut un bun serviciu literaturii noastre, când l'a redat și în limba română. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizătoare, limbajul e fluent și ușor. Pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură escelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele secl și de senzație. De vândare: La Tipografia Seminarului archidiececesan în Blășiu (Balázsfalva.)

ULTIME SCIRI.

Londra, 8 Februarie. În ședința de ađi a camerei lordilor, ministrul-președinte Salisbury a ținut un important discurs asupra situațiunei generale politice. Vorbind despre continuelle înarmări, el țise, că aceste nu sunt nici decât asigurătoare pentru visul ideal în care se lēgână Țarul Nicolae. Salisbury țise, că deși ađi nu sunt așa de mari pericolele izbucnirii unui răsboiu, totuși sunt încă cauze pentru răsboi și nesiguranța și nestabilitatea ce l'ar provoca, n'au dispărut încă.

Manilla, 8 Febraarie. Șeful răsculațiilor, *Aguinaldo*, a dat o proclamațiune, în care declară *rosboi* Americanilor.

DIVERSE.

Cât bea Londra? Capitala englesă consumă foarte multă bētură. Nu mai puțin, ca 275 milioane „gallon“ de apă se scurge în decursul unui an pe gătēlul londonilor. Bere se bea într'o lună 155 milioane „gallon“ (o măsură corēspunzătoare la 4-54 litri). Dēcă fluidul acesta s'ar vērșa într'un vas uriaș, el ar fi mai înalt, decât cel mai înalt monument al Londrei, columna Nelson, și 150 omeni n'ar fi în stare a-l cuprinde. Dēcă s'ar vērșa într'un lac secat, el ar fi de 50 de ori mai adēnc, și întrēgă escadra americană ar putē să manevreze comod pe suprafața lui. Bētură alcoolice se consumă într'un an 4,400,000 „gallon“, tea se consumă 25 milioane punți, din care se pot fierbe 1 miliard și 200 milioane de cēșec. Cafeaua din contră nu le trebuie Englesilor.

Mormintele Indienilor. Indienii își aleg de obicei, ca loc de înmormentare, câte-o insulă. Despre mormintele lor dă câte-va amēnunțe interesante scriitōrea americană Jennie Lown. Rîul Columbia are foarte multe insule mici de felul acesta. În ele Indienii își înmormentēză, din timpuri străvechi, pe morții lor. Morții și-i pun în nisce colibi, de unde, după credința lor, glasul ceresc îi va chiama odiniōră la vēnătōrea bogată din ceri. Cuceririle Albiilor însă au turburat și au pus în multe privințe capēt acestui obicei. Turistii conturbă liniștea morților, aprōpe fiă-care din ei ia cu sine câte-o reliquie dela morți. Urmașii vechilor Indieni păzesc cei drept aceste morminte, însă ei o fac numai țina, căci nōptea când „umbă spiritele“, pentru lumea întrēgă Indianul n'ar sta în cimiter. Sunt o mulțime de colibi, din cari cadavrele lipsesc, deōre-ce Indienii seiu să prepare atât de bine cadavrele cu sucuri de ierburī, încāt ele durēză mii de ani. În urma preparatelor pielea se uscă, devine ca pergamentul, și cadavrele sēmănă mult cu mumiele egiptene, așa, că e lucru ușor a-le răpi cine-va pe de-a 'ntregul. În Europa se și află multe musee, în cari se găsesc câte 5—10 cadavre indiene.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultațiun cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

Cursul la bursa din Viena.		Renta de hârtie austr.	
Din 8 Februarie 1899.		101.30	
Renta ung. de aur 4%	119.85	Renta de aur austr.	120.05
Renta de corone ung. 4%	97.90	Losuri din 1860.	141.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.75	Acții de-ale Băncii austro-ungară	909.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—	Acții de-ale Băncii ung. de credit.	398.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25	Acții de-ale Băncii austr. de credit.	362.60
Bonuri rural ngare 4%	95.65	Napoleondori	9 56 1/2
Bonuri rurale croate-slavone	97.—	Mărci imperiale germane	58 92 1/2
Impr. ung. cu premii	161.—	London vista	120.40
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—	Paris vista	47.80
Renta de argint austr.	101.55	Rente de corone austr. 4%	102.10
		Note italiene	44.45

„LIPOVANA“
institut de credit și economii în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA“, societate pe acții, se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 23 Februarie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului opidul Lipova.

Obiecte de pertractare:

- 1) Raportul direcțiunii pe al 5-lea an de gestiune.
- 2) Raportul comitetului de supraveghere.
- 3) Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere (§. 26 din statute).
- 4) Deciderea asupra întrebării profitului curat și fixarea dividendelor pro 1898 (§§. 26 și 46 din statute).
- 5) Pertractarea eventualelor propuneri (§. 26 lit. g. din statute.)
- 6) Alegerea președintelui institutului, pe un nou period de 6 ani, (§§. 19 și 16 lit. c. din statute) și
- 7) Alegerea a doi membrii în direcțiune.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu §. 16 din statute să avizează a depune la cassa institutului acțiunile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, 4 Februarie 1899.

Alecsandru Mocsonyi m. p.
președinte.

Contul Bilanțului

ACTIVE		PASIVE	
	fl. cr.		fl. cr.
Cassa în număr	3060 42	Capital de acții	50000 —
Escompt	265988 04	Fond de rezervă	10028 76
Credite personale	21699 70	Fond de pensiune	500 01
Imprumuturi ipotecare	11053 50	Depuneri spre fructificare	187502 81
Credite cambiale cu acoperire ipotecare	14799 60	Reescompt	63683 70
Lombard	3651 50	Dividende neridicate	80 —
Efecte publice	1129 —	Diverse Conturi creditore	407 15
Conturi-curent	438 —	Interese transitoare	2022 86
Realități	662 12	Profit curat	9528 93
Mobilier . . . . . fl. 470.—			
amortisat . . . . . „ 50.—	420 —		
Diverse conturi debitoare	852 34		
	323754 22		323754 22

Profit și Perderi

EȘITE		INTRATE	
	fl. cr.		fl. cr.
Interese:		Interese:	
de depuneri spre fructificare	10115.17	de escompt	27371.94
de reescompt	5120.82	de credite personale 2527.13	
de Cont-curent	67.05	de imprumuturi ipotecare	1254.22
Spese:		de credite cambiale cu acoperire ipot.	1319.84
Salarii	3059.94	de lombard	359.38
Chirie, imprimare, registre, diverse	1196.72	de efecte	15.—
Marce de presentă	457.50	Provisiuni	693 16
Contribuțiune: directă	2933.03		
10% dare după interesele la dep.	1011.51		
Amortisare din mobilier	50 —		
Profit curat	9528 93		
	33540 67		33540 67

Lipova, 31 Decembrie 1898

V. Hamsea m. p. Sever Bocu m. p.
director executiv. Direcțiunea: prim comptabil.
A. Ciugudean m. p., I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p.,
P. Papp m. p. V. Dehelean m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat esacte.
Lipova, 2 Februarie 1899.

Comitetul de supraveghere:

Teodor Ceontea m. p., Terențiu Petrovicu m. p., Teodor Cosma m. p.
președ. Dionisiu Popovicu m. p. Ștefan Bordoșiu m. p.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta, că am urmat cu atențiune afacerile institutului din decursul anului de gestiune 1898 și am aflat exemplară punctualitate și ordine la institut, atât cu ocaziunea revisiunilor prescrise de statute, cât și celor extra-ordinare. Tot astfel revădând din poziție în poziție compunerea bilanțului și contului protit și perderi le-am aflat îndeplină consonanță și conform legii comerciale.

Vă raportăm în fine, că primim propunerea direcțiunii relativă la distribuirea venitului curat de pe anul 1898 conform bilanțului de fl. 9528.93, și rugăm onorata adunare generală să binevoască a da absolutur pe anul de gestiune 1898 atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere.

Lipova, 2 Februarie 1899.

Prof. Teodor Ceontea m. p.
președinte.

Terențiu Petrovicu m. p.,
Ștefan Bordoșiu m. p.,

Dionisiu Popovicu m. p.,
Teodor Cosma m. p.

Nr. 734—1899.

PUBLICAȚIUNE.

Deoarece în 3 Februarie a. c. s'a mușcat un individ de un câne turbat, se publică în sensul § 63 al art. de lege VII. din 1888 să dispune prin acesta, începând cu ziua de astăzi, pe întregul teritoriu orășenesc o contumație de câni pentru 40 de zile; observându-se totdeodată, cumcă câinii provăduți în sensul § 6 al statutului de câni cu botniță au de a fi conduși afară de ocăsta de fringhie, pe când câinii de curte sunt de a se ține legați.

Nemantineră acestei publicațiuni să pedepsesce conform §-lui 154 pct. i) al art. de lege VII. din 1888 cu o pedepsă până la 100 fl., pe când câinii cari umblă liberi pe stradă, să vor ucide în sensul §-lui 188 al ordinațiunii ministeriale pentru executarea amintitei legi, de călăul orășenesc.

Brașov, în 4 Februarie 1899.

4832-43, Căpitănatul orășenesc.

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Februarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.46
Napoleond'orl. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.63	Vënd.	5.66
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

ORI ȘI CE TUSE, cum și tóte

tare de ale canalului de respirație, gâtjețu, plămâni, greutate de respirație, Astma, flegmă, tuse măgărăscă, răgușelă, gâdilitură la gât, început de tuberculsă, se pot depărta mai bine și mai ușor cu întrebuintarea renumitului și după prescripția medicală preparat și recomandat **Ceaiu Sfânt. George** pachet a 50 cr. și praful care aparține ceaiului **prafu Sf. George**, cutia a 50 cr. împreună cu prescrierea întrebuintării.

— Succes se simte după câteva zile. —
Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. La trimitere cu posta 20 cr. a ai mult pentru pachetare și espediare.

Tóte comandezle sunt a se adresa direct la:

St.-Georgs-Apotheke, Vien, V/2
Wimmergasse 33.

Să se trimită prețul inainta cu mandat postal.

Convocare.

Pe baza concludului subsemnatei direcțiuni din 5 Februarie 1898 P. T. Domnii acționari se convocă prin acesta la

a 3-a adunare generală ordinară,

a institutului de credit și economii „Schînteia“,

care se va ține în 26 Februarie 1899 în sala școlei gr. cat. din Teure.

Obiectele de pertractare sunt:

- 1) Esmiterea alor 2 membrii pentru verificarea protocolului adunării generale.
- 2) Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
- 3) Satorirea dividendei pro anul de gestiune 1898 și împărțirea profitului curat.
- 4) Alegerea membrilor în comitetul de supraveghere.
- 5) Satorirea salariilor funcționarilor pre anul 1899.
- 6) Alte eventuale propuneri.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Schînteia“

Teure, la 5 Februarie 1899

Michail Fagărășianu m. p.
director executiv

A V I S!

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reînnoiri și când dela 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ,

care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 5 cr. se vinde la **Eremias Nepoții.**